

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: Opzet eindevaluatie ParticiPand
Aanleiding	: Toezegging om bij de start van het experiment ParticiPand na 5 jaar en daarmee te bepalen of het project zal continueren of niet.
Datum	: 21 april 2020
Portefeuillehouder	: A.D. Zandvliet
Schrijver	: A. Lopes

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze raadsinformatiebrief wordt u geïnformeerd over de opzet van de eindevaluatie van het experiment ParticiPand.

Inleiding

Het voormalig schoolgebouw aan de Lelsstraat wordt sinds 2016 gebruikt voor het experiment 'ParticiPand'. In het ParticiPand wordt ruimte gegeven voor maatschappelijke initiatieven uit de Alblasserdamse samenleving. Het project heeft als hoofddoelstelling: het faciliteren van een initiatief dat een set van arrangementen aanbiedt die aansluiten bij- en uitvoering geven aan de doelstellingen van de samenlevingsagenda. Deze doelen van de samenlevingsagenda (zie hiervoor het raadsvoorstel van 14 november 2015) geven invulling aan de participatiesamenleving, economie & arbeidsmarkt en de drie decentralisaties.

De gemeente Alblasserdam is de aanjager geweest van dit experiment, maar heeft geen opdracht aan de deelnemende partijen verstrekt. De deelnemende partijen hebben zelf de initiatieven ontwikkeld. De samenstelling van de deelnemende partijen is erg divers: zo bevinden zich onder andere een herenkapper, kinderopvang, dansschool, kunstenaar en verschillende stichtingen samen onder één dak. De eis om als deelnemende partij een ruimte te mogen huren in het ParticiPand is dat de partij een startende ondernemer is en een sociale en/of maatschappelijke functie vervult. Een gemeenschappelijk kenmerk van bovenstaande huurders is dat zij allen als startende sociale ondernemer aan een sociale en/of maatschappelijk doel bijdragen. Zij werken niet in concurrentie met reguliere ondernemers. Bij de start van het initiatief is toegezegd dat na vijf jaar een eindevaluatie zou plaatsvinden waarbij een voorstel zou worden gedaan voor het al dan niet continueren van het ParticiPand.

Tussenevaluatie 2018

In oktober 2018 is de tussenevaluatie voor het project ParticiPand uitgevoerd. Deze tussenevaluatie had als doel een beeld te geven van de bijdrage die het ParticiPand levert aan de hierboven genoemde domeinen, maar ook om een beeld te geven van de staat van het gebouw en de financiële situatie.

Uit de tussenevaluatie worden geconcludeerd dat zowel intern als alle huurders van het ParticiPand het initiatief als overwegend positief ervaren. Echter moet er wel rekening worden gehouden met de staat van het gebouw. Het gebouw kon in de huidige staat nog een paar jaar mee waarbij nog wel het nodige (kleine) onderhoud gedaan moest worden. Voor de lange termijn is groter onderhoud noodzakelijk, omdat het gebouw in zijn geheel niet voldoet aan bepaalde duurzaamheidseisen die over enkele jaren verplicht zullen worden. Dit groter onderhoud vergt een investering. Ook is het belangrijk te erkennen dat de huidige huurders van het ParticiPand na 5 jaar geen startende

ondernemers meer zijn. Deze status vervalt na vijf jaar. De huur zal hierdoor aangepast moeten naar een marktconforme huurprijs.

Daarnaast moet er aandacht worden besteed aan wat praktische punten, zoals de onderlinge verbinding en samenwerking tussen de huurders. Deze taak ligt bij de huurders. Ook de gemeente moet aan de hand van de tips die zijn gegeven nadenken over praktische punten, zoals het plein en haar rol in het gehele project. Qua financiële situatie kan er worden geconcludeerd dat het ParticiPand zorgt voor een positieve bijdrage aan de exploitatie van gemeentelijk vastgoed. Ten slotte kan er worden geconcludeerd dat het ParticiPand op een correcte manier invulling geeft aan de voor het ParticiPand relevante doelen van de samenlevingsagenda. Het eerste doel betrof de participatiesamenleving. Uit het evaluatieonderzoek kan worden opgemaakt dat bepaalde stichtingen binnen het ParticiPand ondersteuning bieden aan de meer hulpbehoevenden in de samenleving en dat alle huurders van het ParticiPand zich zoveel mogelijk inzetten voor sociaal-maatschappelijke doeleinden. Het tweede doel betrof ondernemen & arbeidsmarkt. Ook dit doel wordt met het ParticiPand bereikt. Sociale (startende) ondernemers krijgen de kans te ondernemen in het dorp en er is een scholingsmogelijkheid voor mensen om hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren. Het derde en laatste doel betrof het geven van invulling aan de drie decentralisaties. Binnen het ParticiPand wordt voor de verschillende doelgroepen met betrekking tot de decentralisaties een plek geboden. Daarbij geeft het ParticiPand nu en in de toekomst een correcte invulling aan de inhoudelijke sporen (spoor 1 en spoor 5) van het coalitieakkoord.

Los van deze praktische punten wordt zowel door alle huurders als binnen de gemeente zelf het ParticiPand als erg positief beschouwd. Het is een plek in de samenleving waar samenwerking tot stand komt, waar mensen uit de samenleving naar toe kunnen en waar vanuit mensen uit de samenleving geholpen kunnen worden. Het is (tot nu toe) een uniek en onmisbaar project in de Alblasserdamse samenleving, wat een inspiratie kan zijn voor mogelijke andere leegstaande gebouwen in het dorp.

Uitvoering van de Eindevaluatie

Zoals aangekondigd vormen de uitkomsten van de opgeleverde tussenevaluatie zoals hierboven omschreven de onderlegger voor de uit te voeren eindevaluatie van het ParticiPand. Aan de hand van de eindevaluatie zal een voorstel worden gedaan met betrekking tot voortzetting van het initiatief of niet.

Onderdelen van de uit te voeren eindevaluatie

Voor de uitvoering van de eindevaluatie zal naar verschillende onderdelen worden gekeken. De cumulatie van deze verschillende onderdelen zal leiden tot een eindrapportage die uiteindelijk aan u zal worden gepresenteerd. Hierbij is het belangrijk om te benoemen dat het eerste onderdeel het grootste afwegingskader vormt. De overige onderdelen kunnen het eindoordeel in positieve of negatieve zin beïnvloeden. De verschillende onderdelen die aan bod zullen komen zijn:

- 1. Het behalen van de vooraf opgestelde doelstellingen en of het ParticiPand in de toekomst ook zal bijdragen aan een juiste invulling van de sporen uit het coalitieakkoord voor de periode 2018-2022.*

Het project heeft als hoofddoelstelling: het faciliteren van een initiatief dat een set van arrangementen aanbiedt die aansluiten bij- en uitvoering geven aan de doelstellingen van de samenlevingsagenda. Deze doelen van de samenlevingsagenda geven invulling aan de participatiesamenleving, economie & arbeidsmarkt en de drie decentralisaties.

Vanuit de doelstelling van de participatiesamenleving wordt vooral verwacht dat ondersteuning van de zwakkeren veel meer vanuit de samenleving zal moeten komen. De doelen omtrent de

arbeidsmarkt betreffen het feit dat mensen steeds vaker een flexibele relatie met de arbeidsmarkt zullen hebben en vaker zullen opereren als zelfstandig ondernemer/werkgever. De doelen omtrent de drie decentralisaties strekken zich uit over nieuwe taken rondom jeugd, WMO en participatie. Hierbij is het belangrijk dat de zorg dichtbij gebracht wordt en dat initiatieven uit de samenleving ondersteuning vinden.

Daarnaast is in mei 2018 het nieuwe coalitieakkoord *Samen maken we Alblisserdam* voor de periode 2018-2022 gepresenteerd. In dit coalitieakkoord zijn vijf verschillende sporen benoemd waarop Alblisserdam de komende vier jaar het verschil wil maken. Bij de afweging om het concept ParticiPand wel of niet te continueren is het van belang te bekijken of de vooraf genoemde doelstellingen behaald zijn, maar ook of het concept ParticiPand in de toekomst nog bijdraagt aan de invulling van de sporen in het vigerende coalitieakkoord en zo aan een beter Alblisserdam. Om te zien of het ParticiPand een positief effect heeft gehad op de maatschappij, is het ook van belang te kijken naar de kwalitatieve beleving van de afnemers. Belangrijk om te weten is hoe groot de kring is die gebruikt maakt van deze instellingen en hoe hebben de afnemers het gebruik ervaren?

Tevens is er sprake van de kanteling van het sociaal domein. Het initiatief zal moeten worden neergelegd naast het wegingskader dat bepaald of het project ParticiPand bijdraagt aan de kanteling van het sociaal domein.

2. Ervaringen van de huurders van het ParticiPand;

Voor de eventuele continuering van het ParticiPand is het van belang dat de vooropgestelde doelstellingen en maatschappelijk effect behaald is, maar net zo belangrijk is het dat de huurders van het ParticiPand zelf ook door willen gaan. Hiervoor zullen gesprekken worden gevoerd met alle huurders van het ParticiPand. Hierbij zal worden gevraagd naar de positieve ervaringen, negatieve ervaringen en verbeterpunten omtrent het project. Daarnaast wordt ook gevraagd naar hoe de huurders van het ParticiPand de rol van de gemeente Alblisserdam zien.

3. Ervaringen van de buurtbewoners in de directe nabijheid van het ParticiPand;

Buurtbewoners in de directe nabijheid van het ParticiPand worden gevraagd naar hun ervaringen. Dit is de groep omwonenden die direct overlast kan ervaren van het gebruik van het pand. Met het oog naar de toekomst (en een eventuele continuering van het project) kunnen hier een aantal verbeterpunten naar voren komen die meegenomen kunnen worden. Goed om te vermelden is dat ten tijde van het project een aantal gesprekken zijn gevoerd met omwonenden omdat deze klachten hadden over het ParticiPand met betrekking tot bijvoorbeeld de in- en uitloop van mensen, mensen op het plein in de avonduren en over geluids- en lichtoverlast.

4. De staat van het gebouw (met daarbij de duurzaamheidseisen in acht genomen);

Bij uw besluit in te stemmen met de pilot voor maximaal 5 jaar is door u een krediet beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het minimum onderhoud zodat de veiligheid gewaarborgd is en het gebouw wind- en waterdicht is. Bij het doorzetten van ParticiPand betekent dit dat wordt verwacht dat extra investeringen nodig zijn om de staat van het gebouw op peil te houden/brengen. Voor de lange termijn is groter onderhoud noodzakelijk. Dit om het gewenste onderhoudsniveau te bereiken en omdat het ParticiPand onder andere niet aan de duurzaamheidsnormen voldoet; Het is reeds verplicht om energiemaatregelen die binnen 5 jaar terug verdient zijn, uit te voeren. Ook zijn er doelstellingen uit het klimaatakkoord die binnen een aantal jaar verplicht worden. Dit groter onderhoud en het nemen van maatregelen zoals opgenomen in het klimaatakkoord vergt een investering wat weer van invloed is op het al dan niet voortzetten van dit project.

5. De financiële situatie van het ParticiPand;

Tijdens de tussenevaluatie kon worden geconcludeerd qua financiële situatie dat het ParticiPand zorgde voor een positieve bijdrage aan de exploitatie van gemeentelijk vastgoed.

Bij de eindevaluatie zal dit weer worden getoetst. Daarnaast zal worden getoetst of continuering van het project in de toekomst nog steeds zal leiden tot een positieve bijdrage aan de exploitatie van gemeentelijk vastgoed. Van belang hierbij zijn de investeringen (=kosten) die gepaard gaan met het op peil houden/brengen van het onderhoud van het ParticiPand en het voldoen aan de duurzaamheidsnormen.

6. Interne ervaringen met betrekking tot het ParticiPand van de gemeente Alblisserdam, zowel bestuurlijk als ambtelijk;

De wethouders en ambtenaren van de gemeente Alblisserdam die betrokken zijn geweest bij het project zullen ook worden benaderd. Dit zijn de personen die met verschillende onderdelen (vastgoed, vergunningen, initiatiefnemer, etc.) van het project te maken hebben gehad.

Argument

Bij de start van het project is toegezegd dat na vijf jaar een eindevaluatie zou plaatsvinden waarbij een voorstel zou worden gedaan voor het al dan niet continueren van het project ParticiPand.

Kanttekening

De opzet fungeert als kader voor het uitvoeren van de eindevaluatie. Gaandeweg tijdens de uitvoering van de eindevaluatie kunnen zaken voordoen die van te voren niet zijn meegenomen bij het opstellen van de opzet voor de eindevaluatie. Deze zaken zullen dan alsnog worden meegenomen en worden toegelicht in de eindevaluatie.

Financiële informatie

De uitvoering van de eindevaluatie heeft geen financiële consequenties. De vervolgstappen die moeten worden genomen naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluatie zullen wel financiële consequenties hebben. Dit zal met het team financiën worden besproken.

Communicatie

De opzet van de evaluatie zal met alle betrokken deelnemers (huurders, omwonenden en betrokken ambtenaren) worden gedeeld. Een toelichting hierbij zal tevens worden gegeven in het Participantenoverleg.

Vervolg

Er wordt gestart met de uitvoering van de eindevaluatie van het project ParticiPand. De eindresultaten zullen aan u worden gepresenteerd in 2021 (5 jaar na de start van ParticiPand). Hierbij zal een voorstel worden gedaan tot het al dan niet continueren van het project.

Wij hopen u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

de secretaris
S. van Heeren

de burgemeester
J.G.A. Paans